

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

BESLUT
2026-05-28

Ärendenummer
NV-26-048341

Maria Björkman
Tel: 010-698 1634
Maria.Bjorkman
@naturvardsverket.se

Beslut om godkännande av *Adalia bipunctata* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige

Beslut

Adalia bipunctata Linneaus, 1758 (Coleoptera: Coccinellidae) godkänns för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige.

Villkor för godkännandet

Godkännandet förenas inte med villkor.

Beslut om godkännande ska delges med kungörelsedelgivning.

Bakgrund

Biologiska bekämpningsmedel innehållande nematoder, insekter eller spindeldjur prövas av Naturvårdsverket. Ett godkännande gäller organismen. Naturvårdsverket prövar arten *A. bipunctata* på eget initiativ.

Adalia bipunctata finns upptagen på Växtskyddsorganisationen för Europa och medelhavsländernas (EPPO) förteckning över biologiska bekämpningsmedel med omfattande användning i EPPO-regionen, PM 6/3(5), bilaga 1 (s.k. EPPO-listan).

Skäl

Tillämpliga bestämmelser

Nematoder, insekter och spindeldjur får användas som bekämpningsmedel endast om de är godkända enligt förordningen (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel (NIS-förordningen). Ett godkännande av organismen är också en förutsättning för att sådana bekämpningsmedel ska få föras in till Sverige från ett land utanför Europeiska unionen, europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet, släppas ut på marknaden eller användas enligt 3 § NIS-förordningen. Enligt 6 § samma förordning får sådana organismer godkännas om de är godtagbara från hälso- och miljöskyddssynpunkt, särskilt med hänsyn till påverkan på den biologiska

mångfalden, och de inte är att betrakta som invasiva främmande arter av unionsbetydelse¹.

Ett godkännande ges genom att Naturvårdsverket självmant prövar om nematoder, insekter och spindeldjur som angetts på EPPO-listan kan godkännas. Naturvårdsverket prövar också ansökningar om att godkänna en nematod, insekt eller ett spindeldjur som bekämpningsmedel, se 8 § NIS-förordningen.

Godkännandet får förenas med de villkor i fråga om användning eller andra omständigheter som behövs från hälso- eller miljöskyddssynpunkt enligt 7 § NIS-förordningen.

Innan Naturvårdsverket avgör en fråga om godkännande av en nematod, insekt eller ett spindeldjur ska Naturvårdsverket höra Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk, se 11 § förordningen.

Om en obestämd krets ska delges ett beslut får det ske genom kungörelsedelgivning enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932).

Naturvårdsverkets bedömning

Adalia bipunctata är en nyckelpiga (Coleoptera: Coccinellidae) som används som biologiskt bekämpningsmedel mot bladlöss. Arten används mot ett brett spektrum av bladlusarter, däribland *Myzus persicae*, *Aphis fabae* och andra vanligt förekommande arter i jordbruks-, trädgårds- och prydnadsodlingar. Även om bladlöss är den huvudsakliga födan så kan *A. bipunctata* även utnyttja andra födokällor, speciellt om det är brist på bladlöss. Arten kan konsumera egna ägg (kannibalism) och ägg eller larver av andra coccinellider. Pollen och nektar kan också stödja överlevnaden hos vuxna individer.

Adalia bipunctata finns upptagen på EPPO-listan och är godkänd i flertalet länder, och används närmast i Danmark och Finland. Den har dock aldrig tidigare varit godkänd i Sverige. Arten förekommer i naturen i två huvudsakliga färgvarianter: en röd form med svarta prickar (oftast två) och en svart form med röda teckningar. Detta är naturlig variation inom arten och inte uttryck för några taxonomiska skillnader. Det är en holarktisk art med mycket vid geografisk utbredning. *Adalia bipunctata* förekommer naturligt i större delen av Europa, Nordafrika, västra och centrala Asien samt i tempererade delar av Nordamerika. Den betraktas som bofast och reproducerande i Sverige med en spontan invandringshistoria och är vanligt förekommande i större delen av landet men mer sparsamt i fjälltrakterna. Den är väl anpassad till tempererat klimat och övervintrar i adultstadiet i skyddade mikrohabitat. *Adalia bipunctata* angrips av ett flertal naturliga fiender i naturen, inklusive predatorer, parasitoider och patogener.

Naturvårdsverket bedömer det som sannolikt att individer som används som biologiskt bekämpningsmedel kan sprida sig och etableras utanför det avsedda spridningsområdet. Detta kan medföra en lokal och övergående påverkan på biologisk mångfald, bland annat i form av ökad predation av bladlöss i närmiljön, samt förhöjd konkurrens med andra naturliga fiender till dessa.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

Eftersom *A. bipunctata* är inhemsk i Sverige kan korsning eventuellt ske mellan kommersiellt importerade individer som används för biologisk bekämpning och inhemska individer av *A. bipunctata*, vilket kan påverka genetisk mångfald inom arten. Då *A. bipunctata* bedöms vara väl etablerad i Sverige bedöms risker förknippade med påverkan på genetisk mångfald vid användning av arten som bekämpningsmedel som försumbara. Detta i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer för bedömning av risk vid prövning av inhemska nematoder, insekter och spindeldjur (NV-01066-24).

I Sverige finns fyra inhemska arter av släktet *Adalia*. I Ryssland har *Adalia bipunctata* visat sig kunna hybridisera med arten polarnyckelpiga - *Adalia frigida*, i områden med överlappande utbredning. I Sverige bedöms en sådan överlappning sannolikt främst kunna förekomma i nordliga och fjällnära områden. Det finns dock ingen tillgänglig information som tyder på att individer av *Adalia bipunctata* som används inom biologisk bekämpning skulle vara mer benägna att hybridisera med andra arter, eller på annat sätt påverka den biologiska mångfalden jämfört med inhemska populationer av arten.

Sammantaget förväntas användning av *Adalia bipunctata* som bekämpningsmedel endast medföra en begränsad och övergående påverkan på den inhemska populationen av *Adalia bipunctata*, värdarter och övriga arter i närmiljön. Inga kända hälsorisker av betydelse finns, eller kan förväntas, vid användning av *Adalia bipunctata* som bekämpningsmedel. Risk för kontaminering i form av patogener, parasiter, växtskadegörare eller andra organismer vid införsel av insekter som bekämpningsmedel måste alltid beaktas.

Adalia bipunctata är inte upptagen på förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

Utifrån tillgänglig information bedömer Naturvårdsverket att *Adalia bipunctata*, vid användning som biologiskt bekämpningsmedel, är godtagbar från hälso- och miljöskyddssynpunkt. Naturvårdsverket bedömer därför att *Adalia bipunctata* kan godkännas som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige, utan villkor.

Naturvårdsverket har hört Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk, som inte har några invändningar mot att *Adalia bipunctata* godkänns utan villkor.

Beslutets kungörelse

Beslutet ska delges med kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Virkesvägen 2 i Stockholm alt. Forskarens väg 5 i Östersund och på vår webbplats www.naturvardsverket.se.

Omprövning, ändring och upphävande av ett godkännande

Om det finns uppgifter som tyder på att förutsättningarna för att en art ska vara godkänd inte längre är uppfyllda, får Naturvårdsverket ompröva godkännandet.

Om förutsättningarna för ett godkännande inte längre är uppfyllda ska Naturvårdsverket upphäva godkännandet.

Detta beslut har fattats av enhetschef Maria Widemo.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit miljöjurist Cecilia Almström och handläggarna Peter Dalin och Maria Björkman, den senare föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Widemo

Maria Björkman

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:
Statens jordbruksverk
Kemikalieinspektionen

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.